

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 25 kwietnia 2023 r.

Pozycja 119

POSTANOWIENIE

z dnia 21 maja 2019 r.

Sygn. akt Ts 149/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej O.K. w sprawie zgodności:

- 1) art. 11 ust. 2 „odczytywanego łącznie” z art. 13 pkt 4 (w skardze błędnie określonego jako art. 13 ust. 1 pkt 4) ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121, ze zm.) z art. 67 ust. 1 zdanie pierwsze w związku z art. 2, art. 18 i art. 32 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) „a w wypadku nieuwzględnienia zarzutu przedstawionego w pkt 1” – art. 11 ust. 2 ustawy powołanej w pkt 1 z art. 64 ust. 1 w związku z art. 2, art. 31 ust. 3 i art. 32 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 12 lipca 2016 r. (data nadania) O.K. (dalej: skarżąca) wystąpiła z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia.

Stan faktyczny leżący u podstaw skargi konstytucyjnej przedstawia się następująco.

Decyzją z 4 grudnia 2014 r. (znak: [...]) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. (dalej: ZUS albo organ rentowy), przyznał skarżącej, prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, prawo do: zasiłku macierzyńskiego i dodatkowego zasiłku macierzyńskiego za okresy wskazane w decyzji w wysokości 100% podstawy wymiaru, a także zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego, w wysokości 60% podstawy wymiaru. Jego podstawę wymiaru ZUS ustalił na kwotę 2247,60 zł brutto. Organ rentowy przyjął, że skarżąca podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 8 maja 2014 r. Z wnioskiem o wypłatę zasiłku macierzyńskiego wystąpiła w czerwcu 2014 r., tj. w miesiącu w którym urodziła dziecko. W związku z tym, podstawą wymiaru zasiłku macierzyńskiego jest 2247,60 zł brutto, bowiem w czerwcu 2014 r. kwota tej wysokości stanowiła 60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Od decyzji ZUS skarżąca wniosła odwołanie, które oddalił Sąd Rejonowy w W. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (dalej: Sąd Rejonowy) wyrokiem z 18 listopada 2015 r. (sygn. akt [...]). Apelację skarżącą oddalił natomiast Sąd Okręgowy w W. VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (dalej: Sąd Okręgowy) wyrokiem z 26 lutego 2016 r., stwierdziwszy, że skarżąca mylnie postrzega zakres obowiązywania art. 11 ust. 1 i 2 oraz art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 300, ze zm.; dalej: u.s.u.s.). Jak wskazał w uzasadnieniu, skarżąca „błędnie wywiodła, iż art. 13 pkt 4 ustawy nakłada na osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą obligatoryjny obowiązek przystąpienia do ubezpieczenia chorobowego. Sąd Okręgowy w tym zakresie za własne przyjął stanowisko sądu I instancji, (...)”. Sąd Okręgowy „nie stwierdził też” naruszenia norm Konstytucji, jak też wystąpienia przesłanek, o których mowa w art. 390 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. (obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.). Orzeczenie to, wskazane przez skarżącą jako ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, zostało jej doręczone 12 kwietnia 2016 r.

W skardze konstytucyjnej skarżąca poinformowała, że od powyższego rozstrzygnięcia wniosła skargę kasacyjną. W związku z tym Trybunał Konstytucyjny, postanowieniem z 11 sierpnia 2016 r. zawiesił postępowanie w sprawie skargi konstytucyjnej do czasu zakończenia postępowania przed Sądem Najwyższym.

Postanowieniem z 30 maja 2017 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

28 sierpnia 2017 r. Trybunał podjął zawieszone postępowanie, a także wezwał skarżącą do uzupełnienia braków skargi, przez:

1) dokładne określenie jej przedmiotu (tj. wyjaśnienie, czy skarżąca domaga się stwierdzenia niezgodności z Konstytucją art. 11 ust. 2 „odczytywanego łącznie” z art. 13 pkt 4 u.s.u.s., czy tylko art. 11 ust. 2 u.s.u.s.);

2) wskazanie, jakie wolności lub prawa skarżącej (wyrażone w postanowieniach Konstytucji wskazanych jako wzorce kontroli), i w jaki sposób zostały naruszone;

3) udokumentowanie daty doręczenia skarżącej wyroku Sądu Okręgowego z 26 lutego 2016 r. (sygn. akt [...], w zarządzeniu błędnie wskazanej jako [...]);

4) doręczenie odpisu i czterech kopii wyroku Sądu Rejonowego z 18 listopada 2015 r. (sygn. akt [...], w zarządzeniu błędnie wskazanej jako [...]);

5) doręczenie odpisu i czterech kopii Decyzji ZUS z 4 grudnia 2014 r. (znak: [...]).

Postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o podjęciu zawieszonego postępowania wraz z zarządzeniem sędziego wzywającym do uzupełniania braków formalnych skargi, zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącej 1 września 2017 r.

W piśmie procesowym z 8 września 2017 r. skarżąca odniosła się do pkt 1, 2 i 4 zarządzenia. Jednocześnie wniosła o „uznanie za usprawiedliwioną zwłoki w wykonaniu” zarządzenia w zakresie pkt 3 i 5 oraz o zezwolenie na wykonanie tej części zobowiązania w najbliższym możliwym terminie. W piśmie z 29 września 2017 r. poinformowała, że w związku z nieotrzymaniem odpisu decyzji ZUS, podejmie działania wyjaśniające. Do pisma dołączyła kopię dokumentu potwierdzającego datę doręczenia jej orzeczenia, o którym mowa w zarządzeniu. Decyzję organu rentowego skarżąca doręczyła natomiast 20 października 2017 r. (data nadania).

W piśmie procesowym z 28 listopada 2017 r. skarżąca wniosła o uznanie, że pisma z 29 września i 20 października 2017 r. zostały „poprzedzone swoistymi wnioskami o przywrócenie terminu na dokonanie czynności wyrażonych w tych pismach, jako, że usprawiedliwienie przyczyn zwłoki w usunięciu (uzupełnieniu) niektórych braków skargi w połączeniu z wnioskami o zezwolenie na ich późniejsze usunięcie (uzupełnienie) nastąpiło już w samej odpowiedzi z 8 września br., a określenie dni, w których ustały przeszkody uniemożliwiające (...) wykonanie określonych zobowiązań w terminie wskazanym w (...) zarządzeniu Sędzie-

go Trybunału Konstytucyjnego, mogło nastąpić i nastąpiło dopiero odpowiednio w ww. pismach z 29 września i 20 października br. W połączeniu z dokonaniem czynności, dla których termin wyznaczony upłynął”.

Skarżąca twierdzi, że w sprawie, w związku z którą wystąpiła do Trybunału doszło do naruszenia: „pewności obowiązującego prawa” (art. 2 Konstytucji); „prawa do ochrony małżeństwa, rodziny, macierzyństwa i rodzicielstwa” (art. 18 Konstytucji) w ramach równej ochrony osób objętych ubezpieczeniem społecznym; „praw majątkowych chronionych na poziomie konstytucyjnym” (art. 64 ust. 1 Konstytucji), a także prawa do zabezpieczenia społecznego w części obejmującej prawo do zasiłków związanych z macierzyństwem w wysokości odpowiadającej rzeczywistemu okresowi objęcia ubezpieczeniem społecznym oraz wielkości faktycznie odprowadzanych składek w odpowiednio długim czasie przed urodzeniem dziecka (art. 67 ust. 1 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna, a także gdy jej braki formalne nie zostały usunięte w terminie.

Trybunał stwierdza, że skardze należało odmówić nadania dalszego biegu, ponieważ skarżąca nie uzupełniła jej braków formalnych w ustawowym terminie.

Trybunał zauważa, że w rozpatrywanej sprawie zarządzenie z 28 sierpnia 2017 r. – wzywające skarżącą do uzupełnienia w terminie siedmiu dni od daty jego doręczenia, braków formalnych skargi konstytucyjnej – zostało doręczone jej pełnomocnikowi 1 września 2017 r.

Zgodnie z art. 61 ust. 3 u.o.t.p. TK siedmiodniowy termin uzupełnienia braków formalnych skargi upłynął 8 września 2017 r. W tym terminie (pismem z 8 września 2017 r.) skarżąca ustosunkowała się do trzech z pięciu uchybień formalnych skargi – skarżąca nie wykonała przedmiotowego zarządzenia w części dotyczącej udokumentowania daty doręczenia orzeczenia, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji i art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, nie doręczyła także decyzji ZUS z 4 grudnia 2014 r.

29 września i 20 października 2017 r. (daty nadania), skarżąca przesłała do Trybunału dokumenty, o których mowa w zarządzeniu, uczyniła to jednak już po upływie ustawowego terminu. Dokonując tych czynności procesowych skarżąca nie złożyła w Trybunale wniosku o przywrócenie terminu uzupełnienia braków formalnych skargi konstytucyjnej.

Zgodnie z art. 36 u.o.t.p. TK w zakresie nieuregulowanym w u.o.t.p. TK, do postępowania przed Trybunałem stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; dalej: k.p.c.). Trybunał przypomina, że terminy procesowe mogą być przywracane. Pismo z wnioskiem o przywrócenie terminu wnosi się do Trybunału w ciągu tygodnia od czasu ustania przyczyny uchybienia terminowi (art. 169 § 1 k.p.c. w związku z art. 36 u.o.t.p. TK). W piśmie tym należy uprawdopodobnić okoliczności uzasadniające wniosek (art. 169 § 2 k.p.c. w związku z art. 36 u.o.t.p. TK), zaś równocześnie z wnioskiem skarżący powinien dokonać czynności procesowej (art. 169 § 3 k.p.c. w związku z art. 36 u.o.t.p. TK). Warunkiem koniecznym przywrócenia terminu jest zatem kumulatywne spełnienie następujących warunków: wykazanie braku winy w niedotrzymaniu terminu, złożenie wniosku o jego przywrócenie oraz dokonanie właściwej czynności procesowej.

Ponieważ dokonując czynności procesowych 29 września i 20 października 2017 r. skarżąca nie złożyła wniosku o przywrócenie terminu należało więc uznać, że braki formalne

skargi nie zostały uzupełnione w terminie określonym w art. 61 ust. 3 u.o.t.p. TK (zob. postanowienie TK z 25 września 2014 r., sygn. Ts 119/14, OTK ZU nr 6/B/2014, poz. 611).

Okoliczność ta jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p. TK – podstawą odmowy nadania analizowanej skardze dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak na wstępie.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.